

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΥ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΗΜΑΤΩΝ

ΘΕΣΗ / ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΕΙΔΙΚΟ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ

ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΝ/ΝΟΜΙΚΟΣ

ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 2103893395

E-MAIL: GEORGOPOULOU@GGE.GR

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

«Εμπορικά σήματα - ενσωμάτωση της οδηγίας (ΕΕ) 2015/2436 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων και της οδηγίας 2004/48/ΕΚ σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, και άλλες διατάξεις»

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:

Η κύρια ρύθμιση του σχεδίου νόμου είναι η εναρμόνιση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2015/2436 ΕΕ για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων.

Οι διατάξεις της Οδηγίας αφορούν περισσότερα ζητήματα του δικαίου των σημάτων. Οι σημαντικότερες ρυθμίσεις της Οδηγίας αναφέρονται στο σημείο 1.1 και είναι συνοπτικά: ο περιορισμός κάποιων νομικών εξουσιών του σήματος προς το σκοπό ενίσχυσης του ανταγωνισμού, η δυνατότητα κατάθεσης νέων μη παραδοσιακών μορφών σημάτων, η σύνδεση της νομικής προστασίας του σήματος με τη χρήση του ώστε να μην προστατεύονται νομικά σήματα που δεν χρησιμοποιούνται στις συναλλαγές, η περιγραφή των προϊόντων/υπηρεσιών για τις οποίες ισχύει το σήμα με τρόπο ειδικό και συγκεκριμένο ώστε να μην είναι απεριορίστο το εύρος προστασίας του σήματος, η εισαγωγή του θεσμού των σημάτων πιστοποίησης κατ' επιλογή του εθνικού νομοθέτη. Από όλες αυτές τις ρυθμίσεις προκύπτει ότι η Οδηγία κινείται στην κατεύθυνση του περιορισμού της προστασίας του σήματος σε λογικά πλαίσια για να μην περιορίζεται ο ανταγωνισμός.

Στο σχέδιο νόμου, εκτός από τις διατάξεις για τη μεταφορά της Οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο υπάρχουν και ορισμένες «άλλες διατάξεις» (άλλες ρυθμίσεις) που, όμως, αφορούν πάντα σε ζητήματα εμπορικών σημάτων και είναι στενά και άρρηκτα συνδεδεμένες με την εναρμόνιση με την Οδηγία. Αυτές οι άλλες ρυθμίσεις αφορούν κυρίως στα εξής: Στο ότι μια δήλωση σήματος δεν απορρίπτεται αυτεπάγγελα από την Υπηρεσία Σημάτων αν προσκρούει σε προγενέστερο σήμα, παρά μόνο αν ασκήσει ανακοπή ο δικαιούχος του προγενέστερου σήματος. Στο ότι δίνεται στον εναγόμενο για προσβολή σήματος η δυνατότητα να αμφισβητήσει το κύρος του σήματος με ανταγωγή και να προβάλει την ακυρότητά του, ή τη συνδρομή λόγου έκπτωσης από αυτό. Στο ότι γίνονται περιορισμένες φραστικές και νομοτεχνικές βελτιώσεις στις διατάξεις με τις οποίες είχε μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο (με το ν. 4072/2012) η Οδηγία 2004/48 ΕΚ για την επιβολή (enforcement) των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Στο ότι εισάγονται διατάξεις που διευκρινίζουν

περισσότερο θέματα πρακτικής εφαρμογής της Διεθνούς Συνθήκης του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης (1989) για το διεθνές σήμα, η οποία έχει κυρωθεί με το ν. 2783/2000.

Σημειώνεται ότι, επειδή οι «άλλες ρυθμίσεις» είναι στενά και άρρηκτα συνδεδεμένες με τις ρυθμίσεις που αφορούν στη μεταφορά της Οδηγίας αυτής καθαυτής, θα ήταν απρόσφορο η αξιολόγηση των «άλλων ρυθμίσεων» να γίνει ανεξάρτητα από την αξιολόγηση της κύριας ρύθμισης του σχεδίου νόμου που είναι η μεταφορά της ίδιας της Οδηγίας. Οι στόχοι των «άλλων ρυθμίσεων» συμπορεύονται με τους στόχους της Οδηγίας και των διατάξεων που τη μεταφέρουν στο εσωτερικό δίκαιο.

Όπως έγινε και παλαιότερα, όταν μεταφέρθηκαν στο εσωτερικό δίκαιο οι Οδηγίες 89/104 (ν. 2239/94) και 2008/95 (ν. 4072/12), διατηρήθηκε η ενότητα του εθνικού νόμου των σημάτων ως ενιαίου νομοθετικού κειμένου.

Το παρόν σχέδιο νόμου δεν ρυθμίζει άλλα ζητήματα πέραν του δικαίου των σημάτων.

ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ

ΣΕ ΑΛΛΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΠΟΥ ΤΥΧΟΝ ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ:

1. Απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας καταχώρισης του σήματος (κυρίως τα άρθρα 20-27 και ιδίως το αρ. 24 παρ. 2 σε συνδυασμό με το άρθρο 5 παρ. 5 του σχεδίου νόμου), ιδίως με το να μην απορρίπτονται αυτεπάγγελτα δηλώσεις σημάτων που προσκρούουν σε προγενέστερα σήματα, όταν οι δικαιούχοι αυτών των προγενέστερων σημάτων δεν επιθυμούν ή δεν δικαιούνται να αντιταχθούν στην καταχώριση του μεταγενέστερου σήματος.
2. Σύγκλιση της νομοθετικής ρύθμισης για το εθνικό σήμα με τη ρύθμιση του Κανονισμού 2017/1001 (ΕΕ) για το σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (κυρίως αρ. 38 παρ. 12-16, και αρ. 47 του σχεδίου νόμου), ιδίως με τη χορήγηση δυνατότητας για υποβολή αίτησης για ακυρότητα σήματος ή για έκπτωση από το σήμα με τη μορφή ανταγωγής σε αγωγή προσβολής σήματος.
3. Περιορισμένες φραστικές διορθώσεις στις διατάξεις για τη μεταφορά της Οδηγίας 2004/48 (ΕΚ) για την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (άρθρα 38-44 σχεδίου νόμου).
4. Περιορισμένες διορθώσεις στις διατάξεις για την εφαρμογή της Διεθνούς Συνθήκης του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης (1989) για το διεθνές σήμα που κυρώθηκε με το ν. 2783/2000 (άρθρα 71-82 σχεδίου νόμου).

A: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ

1. Αναγκαιότητα

1.1. Πρέπει να μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο η Οδηγία 2015/2436 (ΕΕ). Η Οδηγία έπρεπε να είχε μεταφερθεί στο εσωτερικό δίκαιο από 14.01.2019.

Οι πιο βασικοί στόχοι της Οδηγίας είναι:

- (α) ο περιορισμός ορισμένων εξουσιών του σήματος ώστε να μην περιορίζεται ο ανταγωνισμός
- (β) η δυνατότητα για κατάθεση νέων, μη παραδοσιακών, μορφών σημάτων, όπως π.χ. ηχητικά σήματα, κίνησης, οπτικοακουστικά, ολογραφικά, κλπ.
- (γ) η σύνδεση των νομικών εξουσιών του σήματος με τη χρήση του, έτσι ώστε να μην ασκούνται σε βάρος ανταγωνιστών δικαιώματα από σήματα που δεν χρησιμοποιούνται στις συναλλαγές,
- (δ) ο ειδικότερος προσδιορισμός των προϊόντων/υπηρεσιών για τα οποία κατατίθεται το σήμα, έτσι ώστε να είναι σαφής η έκταση προστασίας του,
- (ε) η εισαγωγή του θεσμού του σήματος πιστοποίησης, καθώς το απαιτούν οι ανάγκες της αγοράς.

Η Οδηγία περιέχει διατάξεις που υλοποιούν σε νομοθετικό επίπεδο τους πιο πάνω στόχους. Ο γενικότερος προσανατολισμός της Οδηγίας είναι η ενίσχυση του ανταγωνισμού με τη διευκόλυνση της πρόσβασης στις αγορές στις νέες επιχειρήσεις.

2. Ο ορθή μεταφορά της Οδηγίας 2015/2436 (ΕΕ) διευκολύνεται από τη γενικότερη σύγκλιση της νομοθετικής ρύθμισης για το εθνικό σήμα με την αντίστοιχη ρύθμιση του Κανονισμού 2017/1001 (ΕΕ) για το σήμα της ΕΕ. Τόσο το εθνικό σήμα, όσο και το σήμα της ΕΕ, εξυπηρετούν τις ίδιες συναλλακτικές ανάγκες και έχουν την ίδια λειτουργία στην αγορά, οπότε δεν δικαιολογείται η διαφορετική αντιμετώπισή τους από το νομοθέτη.

3. Η σημερινή νομοθετική ρύθμιση του σήματος δημιουργεί ποικιλοτρόπως αυξημένα κόστη για τις επιχειρήσεις, περιορίζει τον ανταγωνισμό και δημιουργεί περιττές δικαστικές αντιδικίες μεταξύ επιχειρήσεων. Αυτό συνδέεται κυρίως με την ισχύουσα διαδικασία καταχώρισης του σήματος, όπου τα προγενέστερα σήματα εμποδίζουν αυτόματα και αναγκαστικά την καταχώριση νεότερων, ακόμα και αν αυτά τα προγενέστερα σήματα δεν χρησιμοποιούνται, ή αν οι δικαιούχοι τους δεν επιθυμούν να εμποδίσουν την καταχώριση νεότερων σημάτων. Συνδέεται, επίσης, με την ισχύουσα σήμερα ρύθμιση ότι το σήμα που καταχωρήθηκε δεσμεύει τα πολιτικά δικαστήρια και ότι η διαγραφή του μπορεί να γίνει μόνο από τα διοικητικά δικαστήρια. Η θέσπιση παράλληλων και ανεξάρτητων διαδικασιών που ισχύει σήμερα προκαλεί μεγάλες καθυστερήσεις στην απονομή της δικαιοσύνης, επιφέρει αυξημένα κόστη στις επιχειρήσεις, εξαναγκάζει τις επιχειρήσεις να διαθέτουν οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους για να παρακολουθούν καθημερινά ποια νέα σήματα κατατίθενται στο μητρώο και να ασκούν πολυάριθμες ανακοπές. Ως αποτέλεσμα αυτών επιβαρύνεται και η διαδικασία για την έγκριση των νέων σημάτων που κατατίθενται. Ο Κανονισμός 2017/1001 (ΕΕ) για το σήμα της ΕΕ, αλλά και οι εθνικές νομοθεσίες της πλειοψηφίας των κ-μ της ΕΕ, αντιμετωπίζουν με εύστοχες ρυθμίσεις τα παραπάνω προβλήματα. Τις ρυθμίσεις του Κανονισμού υιοθετεί και το σχέδιο νόμου.

1.2 Οι στόχοι του σχεδίου νόμου είναι η αντιμετώπιση των προβλημάτων που επισημαίνονται πιο πάνω υπό 1.1. Ειδικότερα:

(α) Ενσωματώνεται στο εθνικό δίκαιο η Οδηγία 2015/2436 (ΕΕ) και υλοποιούνται οι στόχοι της.

(β) Απλοποιείται και επιταχύνεται η διαδικασία για την έγκριση του σήματος με το να μην αποτελούν τα προγενέστερα σήματα αυτόματα και αναγκαστικό λόγο απόρριψης νεότερων σημάτων. Ένα προγενέστερο σήμα θα εμποδίζει την καταχώριση ενός νεότερου μόνο αν ο δικαιούχος του ασκήσει ανακοπή κατά του νεότερου σήματος. Αν δεν ασκηθεί ανακοπή η

Διεύθυνση Σημάτων δεν είναι υποχρεωμένη να απορρίψει το νεότερο σήμα. Η ίδια ρύθμιση ισχύει στο σήμα της ΕΕ. Η νέα ρύθμιση περιορίζει τα κόστη που επωμίζονται οι επιχειρήσεις κατά τη διαδικασία καταχώρισης σημάτων και περιορίζει περιττές δικαστικές ενέργειες που προέκυπταν από την αυτεπάγγελτη απόρριψη σημάτων, μολονότι δεν είχε ασκηθεί ανακοπή εναντίον τους.

(γ) Δίνεται η δυνατότητα το αίτημα για την ακυρότητα του σήματος να μην ασκείται υποχρεωτικά αυτοτελώς μέσω της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων και των διοικητικών δικαστηρίων, αλλά να μπορεί να ασκηθεί και με τη μορφή ανταγωγής ακυρότητας σε περίπτωση αγωγής για προσβολή του σήματος. Η ίδια ρύθμιση ισχύει και στο σήμα της ΕΕ. Η ρύθμιση αυτή επιταχύνει την απονομή της δικαιοσύνης σε υποθέσεις σημάτων, αλλά και περιορίζει δραστικά τον αριθμό των σχετικών δικαστικών αντιδικιών μεταξύ επιχειρήσεων μειώνοντας το επιχειρηματικό κόστος. Αφού υπάρχει η δυνατότητα η ακυρότητα του σήματος να ζητηθεί με τη μορφή ανταγωγής, δεν χρειάζεται οι επιχειρήσεις να διαθέτουν πόρους για να παρακολουθούν καθημερινά τα νέα σήματα που κατατίθενται, δεν χρειάζεται να ασκούν ανακοπές κατά νέων σημάτων και όταν παραστεί ανάγκη να αιτηθούν την ακυρότητα κάποιου σήματος δεν θα χρειάζεται να το κάνουν αυτοτελώς και μέσω της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων και των διοικητικών δικαστηρίων, αλλά θα μπορούν να το ζητήσουν με τη μορφή ανταγωγής και μόνο αν ανακύψει σχετική αντιδικία για την προσβολή του σήματος. Τα ίδια ισχύουν και για την έκπτωση από το δικαίωμα στο σήμα. Με τον τρόπο αυτό ενισχύεται και ο ανταγωνισμός και αποτρέπονται καταχρήσεις καθώς δεν μπορεί να αποτελέσει το σήμα εργαλείο για την παρεμπόδιση εισόδου νέων επιχειρήσεων στην αγορά.

1.3. Από την εν λόγω νομοθετική ρύθμιση άμεσα επηρεάζονται οι επιχειρήσεις, ιδίως αυτές που απευθύνονται στον καταναλωτή (B2C). Για τις επιχειρήσεις που διαθέτουν καταναλωτικά προϊόντα το σήμα είναι εργαλείο διαφήμισης και επικοινωνίας με το καταναλωτικό κοινό. Η λειτουργία του σήματος στην αγορά επηρεάζει άμεσα την είσοδο νέων επιχειρήσεων και τον ανταγωνισμό. Το σήμα είναι αποκλειστικό δικαίωμα. Έτσι, τυχόν υπέρμετρη προστασία του σήματος οδηγεί σε περιορισμό του ανταγωνισμού. Ομοίως, η υστέρηση στη νομική προστασία του σήματος αποστερεί τις επιχειρήσεις από τα αναγκαία κίνητρα για τη βελτίωση της ποιότητας και της καινοτομίας και για τη διεκδίκηση ενός μεγαλύτερου μεριδίου αγοράς μέσα από την ποιότητα, την καινοτομία και τις καλύτερες τιμές. Το ζητούμενο είναι η εύρεση της χρυσής τομής ως προς την έκταση της προστασίας του σήματος. Το σχέδιο νόμου υιοθετεί τους στόχους της Οδηγίας 2015/2436 (ΕΕ) και τη στάθμιση συμφερόντων του Κανονισμού 2017/1001 (ΕΕ) που αποτελεί τα πιο εκσυγχρονισμένο νομικό σύστημα για τα εμπορικά σήματα. Έτσι, το σχέδιο νόμου επιτυγχάνει τη ζητούμενη χρυσή τομή, αφού στηρίζεται στα δοκιμασμένα διεθνή πρότυπα. Άμεσα επηρεάζεται ο ανταγωνισμός, ο οποίος ενισχύεται.

Έμμεσα επηρεάζονται οι καταναλωτές, καθώς ωφελούνται από την ενίσχυση του ανταγωνισμού.

2. Καταλληλότητα

2.1. Δεν υπάρχουν αντίστοιχες προηγούμενες προσπάθειες στην Ελλάδα.

2.2. Τα προβλήματα αυτά αντιμετώπισε ο Κανονισμός 1001/2017 (ΕΕ) για το σήμα της ΕΕ. Ο προηγούμενος Κανονισμός 40/1994 αναθεωρήθηκε νομοθετικά μετά από μια μακρά διαδικασία αξιολόγησης των συνεπειών του υπάρχοντος νομικού πλαισίου για τα σήματα. Η διαδικασία αυτή άρχισε το 2009. Στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής εκπονήθηκε με εντολή της ΕΕ μια πολυσέλιδη μελέτη από το Max Planck Institut που ολοκληρώθηκε το 2011. Όλη αυτή η διαδικασία κατέληξε τόσο στο νέο Κανονισμό για το σήμα της ΕΕ όσο και στην Οδηγία 2015/2436 (ΕΕ) για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κ-μ για τα εμπορικά σήματα.

Όπως έχει γίνει γνωστό, τα περισσότερα κ-μ της ΕΕ κατά τη μεταφορά της Οδηγίας 2015/2436 (ΕΕ) υιοθέτησαν και τις πιο βασικές ρυθμίσεις του Κανονισμού 2017/1001 για το σήμα της ΕΕ, δηλαδή επέλεξαν και αυτές τη μεγαλύτερη σύγκλιση του δικαίου τους για το εθνικό σήμα με τον Κανονισμό 2017/1001 για το σήμα της ΕΕ.

2.3. Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου απαιτεί:

Απόφαση Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τα τεχνικά χαρακτηριστικά των ψηφιακών αρχείων σημάτων (αρ. 4 παρ. 6 σχεδίου νόμου)

Απόφαση Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων για τα τεχνικά χαρακτηριστικά του ηλεκτρονικού μητρώου σημάτων καθώς και την ημερομηνία έναρξης λειτουργίας του ηλεκτρονικού μητρώου (αρ. 33 παρ. 6 και 89 παρ. 5 του σχεδίου νόμου)

Διάφορες άλλες αποφάσεις του Υπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων προβλέπονται στα άρθρα 20 παρ. 1 (η μορφή της δήλωσης για κατάθεση σήματος), 19 παρ. 3 (καθορισμός των προσόντων των υπαλλήλων της Δ/σης Σημάτων), 30 παρ. 3 (συγκρότηση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων), αρ. 35 παρ. 4 (καθορισμός τρόπου τήρησης του αρχείου της Δ/σης Σημάτων), αρ. 82 παρ. 3 και 84 παρ. 3 (καθορισμός της μορφής της δήλωσης για τη μετατροπή σήματος). Αυτές, όμως, είτε υπάρχουν ήδη από παλαιότερα, είτε είναι μικρότερης σημασίας.

Για όλα τα παραπάνω υπάρχει και η γενική εξουσιοδοτική διάταξη του αρ. 88 του σχεδίου νόμου.

3. Συνέπειες στην Οικονομία

3.1 Η αξιολογούμενη ρύθμιση αφορά όλες τις επιχειρήσεις, αλλά πιο άμεσα αυτές που απευθύνονται στο ευρύ καταναλωτικό κοινό (B2C).

3.2 Η επίδραση της αξιολογούμενης ρύθμισης στη δομή της αγοράς είναι η ακόλουθη:

Ενίσχυση του ανταγωνισμού

Αποτροπή και περιορισμός περιπτώσεων αδικαιολόγητου αποκλεισμού από την αγορά ιδίως νέων επιχειρήσεων

Μείωση του κόστους συναλλαγών (μειώνονται δραστικά κόστη σχετικά με την απόκτηση και διατήρηση σημάτων, αλλά και τη διαχείριση των σημάτων γενικότερα)

Αποτροπή περιττών δικαστικών αντιδικιών μεταξύ επιχειρήσεων και γενικά μείωση των δικαστικών διαδικασιών που επιβαρύνουν τις επιχειρήσεις.

3.3 Αν και το κόστος εγκατάστασης για νέες επιχειρήσεις καθαυτό πιθανόν δεν επηρεάζεται σημαντικά, ωστόσο είναι βέβαιο ότι με την αξιολογούμενη ρύθμιση μειώνεται δραστικά το κόστος για τη θέση σε κυκλοφορία νέων προϊόντων στην αγορά.

3.4 Οι νέες ρυθμίσεις παροτρύνουν τις επιχειρήσεις να αποβλέπουν περισσότερο στην πρωτοτυπία των εμπορικών σημάτων που επιλέγουν. Το marketing και η διαφήμιση των επιχειρήσεων θα προσανατολιστεί σε πιο πρωτότυπες και καινοτόμες ιδέες και νέα πρότυπα.

3.5. Το σχέδιο νόμου ενθαρρύνει και ενισχύει την πρωτοτυπία και την καινοτομία. Θα ωφεληθούν περισσότερο οι επιχειρήσεις που θα προσανατολιστούν σε πιο πρωτότυπες και καινοτόμες ιδέες.

Γίνεται πιο εύκολη η πρόσβαση στην αγορά για τις νέες επιχειρήσεις καταργώντας διάφορους περιορισμούς και κόστη που συνδέονταν με την απόκτηση σήματος.

3.6. Με την προτεινόμενη ρύθμιση, είναι βέβαιο ότι μειώνεται το διοικητικό βάρος των επιχειρήσεων σε σχέση με την απόκτηση και τη διαχείριση σημάτων. Δεν είναι πλέον αναγκαίο οι επιχειρήσεις να παρακολουθούν καθημερινά ποια νέα σήματα κατατίθενται στο μητρώο από ανταγωνιστές και να σπεύδουν να ασκήσουν ανακοπές κατά οποιουδήποτε σήματος εκτιμούν ότι μπορεί να αποτελέσει εμπόδιο στο μέλλον.

3.7 Η μείωση του κόστους απόκτησης, διατήρησης και διαχείρισης σημάτων θα ωφελήσει ιδίως τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δεν διαθέτουν απεριόριστους οικονομικούς πόρους και θα κάνει πιο ισότιμους τους όρους ανταγωνισμού ανάμεσα σε αυτές και τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις και ιδίως τις πολυεθνικές.

3.8. Δεν προβλέπεται αξιολογή επιρροή στον κρατικό προϋπολογισμό. Αν και καταργούνται κάποια τέλη, όπως π.χ. για την εγγραφή στο μητρώο της αλλαγής επωνυμίας, διεύθυνσης, κλπ. του δικαιούχου σήματος, τούτο εξισορροπείται από μικρή αύξηση των τελών για την κατάθεση και την ανανέωση του σήματος.

Η κατάργηση των τελών για τις ως άνω εγγραφές στο μητρώο, κρίθηκε αναγκαία για να είναι το μητρώο ενημερωμένο και να έχει επικαιροποιημένα στοιχεία προς όφελος της Υπηρεσίας και των χρηστών του συστήματος, καθώς δεν πρέπει μέσω των τελών να αποθαρρύνονται οι επιχειρήσεις να ενημερώνουν το μητρώο για αλλαγές στην επωνυμία τους, τη διεύθυνσή τους κλπ. Η ενημέρωση του μητρώου ενδιαφέρει για την πληροφόρηση των τρίτων.

Η επιβάρυνση στον κρατικό προϋπολογισμό που θα επέλθει με τη δημιουργία στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων οκτώ (8) θέσεων ειδικού επιστημονικού προσωπικού (πτυχιούχων νομικής), με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου, για τη στελέχωση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων, αναμένεται να εξισορροπηθεί από την εξειδίκευση που θα αποκτήσει αυτό το συλλογικό όργανο, και τη συνεπαγόμενη προβλεψιμότητα και συνεκτικότητα στις αποφάσεις του ώστε να δημιουργεί εμπιστοσύνη η κρίση του στα διάδικα μέρη και να αποφεύγεται η προσφυγή στα Διοικητικά Δικαστήρια της Αθήνας, όπου έχουν σωρευτεί πληθώρα εκκρεμών δικαστικών υποθέσεων. Εξάλλου την ύπαρξη εξειδικευμένου διοικητικού οργάνου, για την εξέταση αντιδικιών επί σημάτων, κυρίως ακυρώσεων, απαιτεί η ίδια η Οδηγία και επιβάλλει στα κ-μ, που δεν διαθέτουν τέτοια όργανα, να δημιουργήσουν {προοίμιο (38), άρθρο 45 και 54 παρ.1 της Οδηγίας 2015/2436 (ΕΕ)}. Η σύνθεση της ΔΕΣ υπό το ισχύον νομικό καθεστώς, με υπαλλήλους χωρίς επαρκή εξειδίκευση και παράλληλη απασχόληση σε άλλα καθήκοντα ή Υπηρεσίες του

Δημοσίου, μόνο πετυχημένο μοντέλο δεν μπορεί να θεωρηθεί και συνεπώς χρήζει βελτίωσης.

3.9 Οι συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην εθνική οικονομία είναι οι εξής:

Ενίσχυση του ανταγωνισμού

Διευκόλυνση της εισόδου νέων επιχειρήσεων στην αγορά

Μείωση κόστους συναλλαγών σε σχέση με τη διαχείριση σημάτων

Προσανατολισμός και ενθάρρυνση των επιχειρήσεων στην πρωτοτυπία και την καινοτομία

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

4.1. Οι προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά είναι οι ακόλουθες:

Από την ενίσχυση του ανταγωνισμού και τη μείωση του κόστους των επιχειρήσεων αναμένονται οφέλη για τους καταναλωτές, κυρίως με την αύξηση της προσφοράς προϊόντων και με τη βελτίωση των τιμών.

4.2. Δεν υπάρχουν στατιστικά δεδομένα της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας σχετικά με κάθε έναν τομέα και κάθε μία κοινωνική ομάδα που επηρεάζονται από την αξιολογούμενη ρύθμιση.

4.3. Δεν αναμένεται να προκύψουν οφέλη για τον πολίτη από την προτεινόμενη ρύθμιση. Τα αναμενόμενα οφέλη αφορούν στις επιχειρήσεις, τους καταναλωτές και την εθνική οικονομία.

4.4. Με την προτεινόμενη ρύθμιση δημιουργείται το αναγκαίο θεσμικό πλαίσιο για την πλήρη ψηφιοποίηση του μητρώου σημάτων και την εφεξής λειτουργία του σε ηλεκτρονική αποκλειστικά μορφή. Αυτό θα διευκολύνει την πληροφόρηση των τρίτων.

4.5. Με το παρόν σ/ν απλουστεύονται οι διοικητικές διαδικασίες, ως ακολούθως:

Θεσπίζεται ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο για την πλήρη ψηφιοποίηση του μητρώου σημάτων και τη λειτουργία του αποκλειστικά σε ηλεκτρονική μορφή (βλ. ιδίως αρ. 33 παρ. 6 και 34 παρ. 2 του σχεδίου νόμου)

Προβλέπονται κοινοποιήσεις εγγράφων με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, οπότε περιορίζεται το κόστος κοινοποιήσεων με δικαστικό επιμελητή (αρ. 21 παρ. 1 γ' και 24 σχεδίου νόμου)

Προβλέπεται η ηλεκτρονική κατάθεση σήματος (αρ. 22 παρ. 4 του σχεδίου νόμου), γεγονός που απαλλάσσει επιχειρηματίες και πληρεξουσίου δικηγόρους αυτών να δαπανούν χρόνο προσερχόμενοι στην Υπηρεσία Σημάτων, με αντίστοιχη αποσυμφόρηση της Υπηρεσίας από το κοινό και την αύξηση της παραγωγικότητας του προσωπικού, αλλά και την αποσυμφόρηση του περιβάλλοντος από ρύπους, με τον περιορισμό των χρονοβόρων μετακινήσεων των συναλλασσομένων.

Όταν η δήλωση του σήματος προσκρούει σε άλλο προγενέστερο σήμα, δεν απορρίπτεται αυτεπάγγελτα από τη Δ/ση Σημάτων, αλλά η Δ/ση Σημάτων ενημερώνει το δικαιούχο του προγενέστερου σήματος για να ασκήσει ανακοπή. Αν αυτός δεν ασκήσει ανακοπή η δήλωση του σήματος γίνεται δεκτή. Η ίδια πρακτική είναι κρατούσα διεθνώς και ισχύει και

για το σήμα της ΕΕ κατά τον Κανονισμό 2017/1001 (ΕΕ), αλλά και στην πλειοψηφία των κ-μ (αρ. 5 παρ. 5 και 24 παρ. 2 του σχεδίου νόμου).

5. Συνέπειες στο φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον

Η πλήρης ψηφιοποίηση του μητρώου σημάτων, που επιβάλλεται από τις διατάξεις της Οδηγίας 2015/2336 (ΕΕ) μέσω της εισαγωγής νέων μη παραδοσιακών μορφών σημάτων, αλλά και η πλήρης ηλεκτρονικοποίηση της Υπηρεσίας Σημάτων για την εύρυθμη λειτουργία της, θα την καταστήσουν μια Υπηρεσία που θα καταναλώνει μηδαμινή ποσότητα χαρτιού, με αποτέλεσμα να αποφεύγεται η κατασπατάληση φυσικών πόρων για την παραγωγή του. Επιπλέον η αποφυγή άσκοπων μετακινήσεων, που συνεπάγεται η ηλεκτρονική κατάθεση σήματος (αρ. 22 παρ. 4 του σχεδίου νόμου), εκ μέρους επιχειρηματιών και πληρεξουσίων δικηγόρων αυτών, συμβάλλει στην αποσυμφόρηση του περιβάλλοντος από ρύπους, με τον περιορισμό των χρονοβόρων μετακινήσεων των συναλλασσομένων με την Υπηρεσία.

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

6.1. Οι αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης είναι οι εξής:

Προβλέπεται η ηλεκτρονική επικοινωνία (μέσω e mail) της Δ/σης Σημάτων με τους χρήστες του μητρώου σημάτων, καθώς και η ηλεκτρονική κοινοποίηση εγγράφων ή υποβολή αιτημάτων. Το γεγονός αυτό αφενός αποσυμφορίζει την Υπηρεσία από την καθημερινή προσέλευση κοινού, που διασπά την προσοχή του προσωπικού από τα καθήκοντά του, αφετέρου συμβάλλει στην παραγωγικότητα των υπαλλήλων.

Με τη δυνατότητα για ηλεκτρονική κατάθεση και ανανέωση του σήματος, θα συντμηθεί επίσης ο χρόνος που απαιτείται για την εξέταση του σήματος από την υποβολή της σχετικής αίτησης και μέχρι την οριστική καταχώριση στο μητρώο. Αυτό κυρίως θα οφείλεται στην αλλαγή της πρακτικής που εφαρμοζόταν μέχρι σήμερα, καθώς πλέον δεν θα απορρίπτονται αυτεπάγγελτα δηλώσεις που προσκρούουν σε προγενέστερα σήματα, ωστόσο θα δίνεται η δυνατότητα στους δικαιούχους προγενεστέρων ταυτόσημων ή παρόμοιων σημάτων να ασκήσουν ανακοπή αν το κρίνουν σκόπιμο.

Προβλέπεται η επάνδρωση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων με εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό (αρ. 30 παρ. 3 και 13 του σχεδίου νόμου).

6.2. Οι αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης είναι οι εξής:

Η δυνατότητα που δίνει το σχέδιο νόμου για την υποβολή αιτήματος για ακυρότητα σήματος ή για έκπτωση από σήμα όχι μόνο μέσω της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων και των διοικητικών δικαστηρίων, αλλά και με τη μορφή ανταγωγής σε αγωγή για προσβολή σήματος (αρ. 38 παρ. 12-16), όχι μόνο επιταχύνει την απονομή της δικαιοσύνης, αλλά εξασφαλίζει και πιο δίκαια αποτελέσματα, αφού δίνει τη δυνατότητα να δικαστεί ταυτόχρονα και από το ίδιο δικαστήριο η αγωγή του ενάγοντα για την ισχυριζόμενη προσβολή του σήματός του με το αίτημα του εναγόμενου για την ακυρότητα ή την έκπτωση από το σήμα. Το ίδιο ισχύει στον Κανονισμό 2017/1001 (ΕΕ) για το σήμα της ΕΕ. Επίσης, όπως έχει γίνει γνωστό, την ίδια ρύθμιση υιοθέτησαν και τα περισσότερα κ-μ της ΕΕ κατά την πρόσφατη μεταφορά της Οδηγίας 2015/2436 (ΕΕ) στο εσωτερικό τους δίκαιο. Σε παρόμοια αποτελέσματα μέσω της ερμηνευτικής οδού φαίνεται να καταλήγει η πιο πρόσφατη νομολογία των δικαστηρίων μας (ΠΠΑ 1086/2018 και ΕφΘεσ 1662/2018), ενώ

παρόμοια ερμηνεία δίνει το ΔΕΕ όταν υπάρχει σύγκρουση προγενέστερου και μεταγενέστερου σήματος (C-491/14, 10.3.15, Rosa del Vents, και C-561/11, 21.2.13, Federation Cynologique).

7. Νομιμότητα

7.1 Η προτεινόμενη ρύθμιση κάνει χρήση του αρ. 94 παρ. 3 Σ. για τη μεταφορά δικαιοδοσίας από τα διοικητικά δικαστήρια στα πολιτικά. Υπάρχουν σχετικές θετικές Γνωμοδοτήσεις των ΑΠ (27/19) και ΣτΕ (11/19) σε Ολομέλειες. Η μεταφορά δικαιοδοσίας αφορά στην εκδίκαση από τα πολιτικά δικαστήρια ανταγωγών για ακυρότητα σήματος ή έκπτωση από το δικαίωμα στο σήμα.

7.2. Σχετική πρόσφατη νομολογία εθνικών δικαστηρίων και του ΔΕΕ είναι η ακόλουθη:
ΠΠΑ 1086/2018 και ΕφΘεσ 1662/2018,
ΔΕΕ, C-491/14, 10.3.15, Rosa del Vents, και C-561/11, 21.2.13, Federation Cynologique.

7.3. Οι σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, όπως επίσης και τυχόν νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, είναι οι ακόλουθες:

Οδηγία 2015/2436 ΕΕ

Κανονισμός 2017/1001 ΕΕ

Διεθνές Πρωτόκολλο Μαδρίτης 1989 (ν. 2783/2000)

Οδηγία 2004/48 ΕΚ

ΔΕΕ, C-491/14, 10.3.15, Rosa del Vents, και C-561/11, 21.2.13, Federation Cynologique

7.4. Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Το Δικαστήριο ΕΣΔΑ έχει κρίνει σε σειρά αποφάσεών του ότι, αν και το δικαίωμα σε καταχωρημένο σήμα εμπίπτει στο πεδίο του Αρ. 1 του 1^{ου} Πρόσθετου Πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ, ωστόσο η επέμβαση του νομοθέτη, ακόμα και με αναδρομικής ισχύος διατάξεις για τη ρύθμιση της έκτασης της νομικής προστασίας που παρέχεται στο σήμα είναι κατά κανόνα ανεκτή. Το Δικαστήριο ΕΣΔΑ έχει κρίνει ότι απλές αιτήσεις για χορήγηση σήματος κατά κανόνα δεν εμπίπτουν στο πιο πάνω Αρ. 1 του 1^{ου} Πρόσθετου Πρωτοκόλλου ΕΣΔΑ (βλπτ. ECHR, Grand Chamber, 11.01.2007, No. 73049/01, Case of Anheuser-Busch Inc. κατά Πορτογαλίας).

8. Αρμοδιότητα

8.1. Τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, είναι τα εξής:

Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων ως κατ' εξοχήν αρμόδιο λόγω της ρυθμιζόμενης νομοθετικής ύλης.

Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, λόγω μεταφοράς δικαιοδοσίας από τα διοικητικά δικαστήρια στα πολιτικά για υποθέσεις ακυρότητας σήματος και έκπτωσης από το δικαίωμα στο σήμα.

Υπουργείο Οικονομικών, λόγω της αναθεώρησης των τελών για κατάθεση, ανανέωση σήματος και άλλες εγγραφές στο μητρώο σημάτων (αρ. 87 σχεδίου νόμου)

Υπουργείο Εσωτερικών, λόγω διατάξεων για τη σύνθεση της Διοικητικής Επιτροπής Σημάτων και διατάξεων για τη σύσταση νέων οργανικών θέσεων ειδικού επιστημονικού προσωπικού στο Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων (αρ. 30 παρ. 3 εδαφ. γ' και παρ. 13).

Υπουργείο Ψηφιακής Πολιτικής για τον καθορισμό των όρων, προϋποθέσεων, διαδικασίας, τεχνικών προδιαγραφών, τεχνικής διαχείρισης και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την ηλεκτρονική υποβολή της δήλωσης κατάθεσης και της αναπαράστασης των μη παραδοσιακών μορφών σημάτων.

8.2. Υπήρξε συνεργασία του επισπεύδοντος υπουργείου, κατά το στάδιο προετοιμασίας της εξεταζόμενης ρύθμισης, με τα ως άνω (υπό 8.1) συναρμόδια Υπουργεία, την ΚΕ.Ν.Ε., την Ολομέλεια ΑΠ, την Ολομέλεια ΣτΕ, το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας (Ε.Υ.Ι.Ρ.Ο.), την Ευρ. Επιτροπή, τους εμπειρογνώμονες των Εθνικών Γραφείων Σημάτων των κ-μ της ΕΕ.

8.3. Οι υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση είναι οι ακόλουθες:

Διεύθυνση Σημάτων Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων

Τα δικαστήρια για την εκδίκαση υποθέσεων για εμπορικά σήματα

8.4. Η προτεινόμενη ρύθμιση δεν προβλέπει τη σύσταση νέου φορέα, υπηρεσίας, νομικού προσώπου, επιτροπής, συμβουλίου ή άλλου συλλογικού οργάνου, ώστε να επιβάλλεται γνωμοδότηση της Διυπουργικής Επιτροπής της απόφασης Πρωθυπουργού Υ189/18-7-2006 (ΦΕΚ Β' 953).

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Τηρήθηκαν οι προτεινόμενοι από την ΚΕ.Ν.Ε. νομοτεχνικοί κανόνες και υιοθετήθηκαν και όλες οι ειδικότερες παρατηρήσεις της στο σχέδιο νόμου.

Ιδίως υπήρξε μέριμνα οι ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου να μην επικαλύπτονται με ρυθμίσεις κωδίκων και ιδίως να μην είναι αντίθετες με ρυθμίσεις κωδίκων (δηλ. ΚΠολΔ, ΚΔιοικΔικ., ΠοινΚ., κλπ.)

9.2. Οι τροποποιούμενες και καταργούμενες διατάξεις είναι μόνο αυτές του ισχύοντος νόμου για τα εμπορικά σήματα (ν. 4072/12, όπως ισχύει με τη συμπλήρωσή του από το ν.4155/2013). Δεν τροποποιούνται άμεσα ή έμμεσα διατάξεις άλλων νόμων.

Δεν υπάρχει κώδικας στον οποίο να περιέχονται ρυθμίσεις για τα εμπορικά σήματα.

Δεν θίγονται διατάξεις κωδίκων.

9.3. Οι βελτιώσεις που επιφέρει η προτεινόμενη ρύθμιση στην έννομη τάξη και ειδικά τις διατάξεις που κωδικοποιεί ή απλουστεύει, είναι οι ακόλουθες:

Επιταχύνεται και απλοποιείται η διαδικασία για την απόκτηση σήματος, ιδίως με την πρόβλεψη ότι δεν απορρίπτονται δηλώσεις σημάτων ένεκα άλλων προγενέστερων, παρά μόνο αν ασκηθεί ανακοπή από τους δικαιούχους των προγενέστερων σημάτων.

Επιταχύνεται η απονομή της δικαιοσύνης σε υποθέσεις σημάτων και δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για πιο δίκαιη επίλυση των σχετικών διαφορών με το να δίνεται η δυνατότητα να συνεκδικάζεται η αγωγή για προσβολή του σήματος με το αίτημα (ανταγωγή) του εναγόμενου για την ακυρότητα του σήματος ή την έκπτωση από αυτό.

Η άσκηση των νομικών εξουσιών του σήματος κατά τρίτων συνδέεται περισσότερο με τη χρήση του εις τρόπον ώστε να μην προστατεύονται σήματα που δεν χρησιμοποιούνται. Τούτο είναι υποχρεωτική διάταξη της Οδηγίας 2015/2436 (ΕΕ) (άρθρα 44 και 46 της Οδηγίας), αλλά ισχύει και στον Κανονισμό 2017/1001 ΕΕ για το σήμα της ΕΕ.

Το σχέδιο νόμου διατηρεί την ενότητα του νόμου των σημάτων σε ένα ενιαίο κείμενο. Υπό την έννοια αυτή ρυθμίζει ολοκληρωμένα και συστηματικά (ως οιονεί κώδικας) όλα τα ζητήματα για τα εμπορικά σήματα, με εξαίρεση κάποια περιφερειακά και μεμονωμένα ζητήματα που ρυθμίζονται από κώδικες, όπως π.χ. ζητήματα σχετικά με την κατάσχεση σημάτων, την αναγκαστική εκτέλεση σημάτων, την τύχη αδειών χρήσης σημάτων στην πτώχευση, κλπ.

9.4. Δεν υπάρχουν διατάξεις της προτεινόμενης ρύθμισης που τροποποιούν εμμέσως υφιστάμενες ρυθμίσεις, χωρίς να τις καταργούν ρητώς.

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

10.1. Το παρόν σ/ν εκτέθηκε σε δημόσια διαβούλευση.

Κλήθηκαν ειδικά φορείς, όπως τα σημαντικότερα Επιμελητήρια της χώρας, να διατυπώσουν τις απόψεις τους, ειδικά για το ζήτημα του να μην απορρίπτονται δηλώσεις σημάτων ένεκα άλλων προγενέστερων, αν δεν ασκηθεί ανακοπή από τους δικαιούχους των προγενέστερων σημάτων (αρ. 5 παρ. 5 σε συνδυασμό με αρ. 24 παρ. 2). Οι απόψεις των φορέων στη συντριπτική τους πλειοψηφία και σχεδόν καθολικά ήταν υπέρ της ρύθμισης που υιοθέτησε το σχέδιο νόμου. Επιπλέον σχόλια υπέβαλλαν δικηγόροι που δραστηριοποιούνται στο δίκαιο των σημάτων στην Ελλάδα, Διεθνείς Ενώσεις Χρηστών π.χ. INTA, Νομικοί από EUIPO και Δικαστήριο της ΕΕ (Λουξεμβούργο)

10.2. Έγινε δημόσια διαβούλευση με την ανάρτηση στο διαδίκτυο του σχεδίου νόμου και της αιτιολογικής έκθεσης.

Η δημόσια διαβούλευση διήρκησε από 11 Ιανουαρίου μέχρι 1 Φεβρουαρίου 2019. Υποβλήθηκαν 74 σχόλια από ιδιώτες νομικούς και φορείς συλλογικών συμφερόντων ή επαγγελματικές οργανώσεις.

10.3. Τα περισσότερα σχόλια της διαβούλευσης επικεντρώθηκαν στο ζήτημα του αν η καταχώριση του σήματος από τη Διεύθυνση ή τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων (ΔΕΣ) πρέπει να δεσμεύει τα πολιτικά δικαστήρια. Διατυπώθηκαν απόψεις ένθεν και ένθεν με επικρατέστερη μάλλον την άποψη ότι, όπως ισχύει και στον Κανονισμό 2017/1001 ΕΕ για το σήμα της ΕΕ, τα πολιτικά δικαστήρια πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εξετάζουν το κύρος του σήματος χωρίς να δεσμεύονται από την καταχώρισή του στο μητρώο. Προς την κατεύθυνση αυτή το σχέδιο νόμου δίνει τη δυνατότητα ανταγωγής για ακυρότητα ή έκπτωση από το σήμα, όπως ακριβώς ισχύει και στον Κανονισμό 2017/1001. Την ίδια ρύθμιση υιοθέτησαν και τα περισσότερα κ-μ της ΕΕ κατά την πρόσφατη μεταφορά της Οδηγίας 2015/2436 (ΕΕ) στο εσωτερικό τους δίκαιο.

10.4. Δεν υπήρξε ιδιαίτερος σχεδιασμός για τον κοινωνικό διάλογο και τη διαβούλευση του

σ/ν. Ωστόσο ήταν γνωστό στους οικείους νομικούς κύκλους ότι είχε συσταθεί με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Ανάπτυξης Νομοπαρασκευαστική Επιτροπή (υπ' αριθ. 17466/12-2-2018 απόφαση ΦΕΚ ΥΟΔΔ 79/14-2-2018) για την εναρμόνιση του εθνικού δικαίου με τις διατάξεις της Οδηγίας 2015/2436 (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16^{ης} Δεκεμβρίου 2015 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών περί σημάτων και περίμεναν, πριν τη λήξη του έτους 2018, το αποτέλεσμα των εργασιών της, καθώς από 14-1-2019 θα έπρεπε να ισχύσει ο νέος νόμος σε όλα τα κ-μ της ΕΕ. Πράγματι το σ/ν παραδόθηκε εντός του Δεκεμβρίου 2018 στην Πολιτική Ηγεσία του ΥΠΟΙΑΝ και δόθηκε σε δημόσια διαβούλευση στις 11 Ιανουαρίου 2019, παραταθείσα αυτή κατ' απαίτηση των ενδιαφερομένων μέχρι την 1-2-2019. Πέρα από τα σχόλια που διατυπώθηκαν επίσημα, τα μέλη της Νομοπαρασκευαστικής αντάλλαξαν απόψεις επί των διατάξεων του σ/ν και με εξειδικευμένους στα σήματα δικαστές, δικηγόρους, πανεπιστημιακούς και γενικότερα νομικούς της ημεδαπής, αλλά και της αλλοδαπής.

B: ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΛΛΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

11. Γενική Αξιολόγηση

11.1 Οι σημαντικότερες «άλλες διατάξεις» (δηλαδή αυτές που δεν εμπίπτουν στον πυρήνα της εναρμόνισης με την Οδηγία 2015/2436 ΕΕ) είναι οι εξής:

(α) Το αρ. 5 παρ. 5 σε συνδυασμό με το αρ. 24 παρ. 2 που προβλέπουν ότι εφεξής νέες δηλώσεις σημάτων δεν θα απορρίπτονται αναγκαστικά και αυτεπάγγελα από τη Διεύθυνση Σημάτων επειδή προσκρούουν σε προγενέστερα σήματα, παρά μόνο αν οι δικαιούχοι των προγενέστερων σημάτων αντιταχθούν ασκώντας ανακοπή.

(β) Οι παρ. 12-16 του αρ. 38 που δίνουν στον εναγόμενο σε δίκη για την προσβολή σήματος τη δυνατότητα να ασκήσει ανταγωγή για την ακυρότητα του σήματος ή την έκπτωση από αυτό.

(γ) Περιορισμένες φραστικές και νομοτεχνικές βελτιώσεις στα αρ. 38-44 σε σχέση με τη μεταφορά της Οδηγίας 2004/48 ΕΚ για την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που είχε γίνει με το ν. 4072/12.

(δ) Διορθώσεις και διευκρινίσεις στις Διατάξεις για την εφαρμογή της Διεθνούς Συνθήκης του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης (1989) για το διεθνές σήμα που κυρώθηκε με το ν. 2783/2000 (άρθρα 71-82 σχεδίου νόμου).

Ειδικά σε σχέση με τις διορθώσεις στις διατάξεις για τη μεταφορά της Οδηγίας 2004/48 (ΕΚ) σημειώνονται τα εξής:

Η Οδηγία 2004/48 έχει ως αντικείμενό της, μεταξύ άλλων, ζητήματα δικονομικά απόδειξης και αναγκαστικής εκτέλεσης που σχετίζονται με σήματα. Η ενσωμάτωση της Οδηγίας αυτής στο εθνικό δίκαιο των σημάτων έγινε με το ν. 4072/12. Όμως, ακολούθησε η τροποποίηση του ΚΠολΔ με τους ν. 4335/18 και 4512/18. Λόγω της τροποποίησης του ΚΠολΔ ήταν αναγκαίο να τροποποιηθούν και κάποιες από τις διατάξεις για τη μεταφορά της Οδηγίας 2004/48. Για παράδειγμα, για τη χρηματική ποινή της έμμεσης εκτέλεσης στον ΚΠολΔ δεν προβλέπεται κατώτατο όριο ποινής, ενώ το ανώτατο όριο είναι 100 χιλ. €. Το σχέδιο νόμου υιοθετεί το ίδιο πλαίσιο για τις ποινές της έμμεσης εκτέλεσης όπως ο ΚΠολΔ (αρ. 38 παρ. 3). Η Οδηγία προβλέπει ότι υποχρέωση αποζημίωσης για προσβολή σήματος συντρέχει αν υπάρχει δόλος ή βαρεία αμέλεια, ενώ η σχετική διάταξη του ν. 4072/12 αναφερόταν γενικά σε υπαιτιότητα. Το αρ. 38 παρ. 5 του νομοσχεδίου επιφέρει τη σχετική διόρθωση. Ακόμα,

το αρ. 39 παρ. 4 τελευταίο εδάφιο του σχεδίου νόμου ορίζει ότι το «δικαίωμα ενημέρωσης» μπορεί να ασκηθεί και με αυτοτελή αγωγή. Αυτό επιβεβαιώθηκε από πρόσφατη νομολογία του ΔΕΕ στην υπόθεση C-427/15, 18.01.17). Επιπλέον, το αρ. 39 παρ. 8 του σχεδίου νόμου ρύθμισε την περίπτωση της άρνησης του διαδίκου να προσκομίσει στο δικαστήριο στοιχεία και έγγραφα για τα οποία διατάχθηκε, κατά τρόπο αντίστοιχο με τις νεότερες (μετά το 2016) ρυθμίσεις του ΚΠολΔ (αρ. 452, 366). Επίσης, η Οδηγία προβλέπει ότι οι κυρώσεις για την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας πρέπει να είναι θεμιτές, δίκαιες και αναλογικές. Το αρ. 155 του ν. 4072/12 αναφέρει μόνο την αρχή της αναλογικότητας, αλλά παραλείπει την αναφορά σε κυρώσεις θεμιτές και δίκαιες. Το αρ. 44 του σχεδίου νόμου έκανε τη σχετική διόρθωση.

11.2 Σύμφωνα με όσα αναφέρονται πιο πάνω σε άλλα σημεία, η αναγκαιότητα των ρυθμίσεων για τα θέματα (α) και (β) του σημείου 11.1 σχετίζεται με τα εξής:

(α) Παρατηρούνται μεγάλες χρονικές καθυστερήσεις τόσο στη διαδικασία για την έγκριση των νέων δηλώσεων σημάτων, όσο και στην εκδίκαση υποθέσεων για σήματα και ιδίως στα διοικητικά δικαστήρια σε υποθέσεις ακυρότητας ή έκπτωσης.

(β) Παρατηρούνται ανεπιεική αποτελέσματα από το ότι στα δικαστήρια οι αγωγές για την προσβολή του σήματος δεν μπορούν να συνεκδικαστούν με τις αιτήσεις για τη διαγραφή του σήματος, λόγω ακυρότητας ή έκπτωσης, εξαιτίας της διαφορετικής δικαιοδοσίας (πολιτικά – διοικητικά δικαστήρια)

(γ) Στα πιο πάνω σημεία η ελληνική έννομη τάξη διαφοροποιείται από ό,τι ισχύει στις περισσότερες χώρες, αλλά και από ό,τι ισχύει σε σχέση με το σήμα της ΕΕ που ρυθμίζεται από τον Κανονισμό 2017/1001 (ΕΕ).

(δ) Στα πιο πάνω σημεία η διαφορετική νομοθετική ρύθμιση και μεταχείριση του ελληνικού εθνικού σήματος από το σήμα της ΕΕ θέτει ζητήματα παραβίασης της αρχής της ισότητας.

Σε σχέση με τα άρ. 38-44 του σχεδίου νόμου που επιφέρουν φραστικές και νομοτεχνικές διορθώσεις στις διατάξεις με τις οποίες είχε ενσωματωθεί η Οδηγία 2004/48 (ΕΚ), χωρίς να επέρχονται ουσιαστικές νομικές μεταβολές, η αναγκαιότητά τους σχετίζεται με νομοτεχνικές ατέλειες που είχαν παρατηρηθεί από την εφαρμογή των διατάξεων αυτών από τη θέση σε ισχύ του ν. 4072/12 μέχρι σήμερα, αλλά και από ερμηνευτικές διευκρινίσεις που δόθηκαν με πρόσφατη νομολογία του ΔΕΕ.

Σε σχέση με τα άρ. 71-82 του σχεδίου νόμου που περιέχουν πιο αναλυτικές διατάξεις για τα διεθνή σήματα, η αναγκαιότητά τους σχετίζεται με το ότι η ρύθμιση του διεθνούς σήματος στο νόμο ήταν μέχρι τώρα αποσπασματική και δεν κάλυπτε όλες τις περιπτώσεις. Έτσι, και στη Δ/ση Σημάτων είχαν ανακύψει πολλές απορίες για την πρακτική εφαρμογή της Διεθνούς Συνθήκης του Πρωτοκόλλου της Μαδρίτης (1989), αλλά και στους συναλλασσόμενους και στους νομικούς είχαν ανακύψει πολλές αμφισβητήσεις για την ερμηνεία των σχετικών διατάξεων. Οι νέες ρυθμίσεις διευκρινίζουν ιδίως ζητήματα σχετικά με προθεσμίες καθώς και ανακοπές και άλλα ένδικα βοηθήματα κατά διεθνών σημάτων.

11.3 Οι «άλλες διατάξεις» ρυθμίζουν και αυτές ζητήματα εμπορικών σημάτων και μόνο. Οι ρυθμίσεις που εισάγονται με τις «άλλες διατάξεις» είναι στενά και άρρηκτα συνδεδεμένες με τις κύριες ρυθμίσεις για τη μεταφορά της Οδηγίας 2015/2436 (ΕΕ). Έτσι, διατηρείται η ενότητα του νόμου των σημάτων ως ένα ενιαίο νομοθετικό κείμενο που ρυθμίζει

ολοκληρωμένα όλα τα ζητήματα για τα εμπορικά σήματα χωρίς να διασπάται η νομοθετική ύλη σε περισσότερους νόμους.

11.4. Όπως πιο πάνω ειπώθηκε σε άλλα σημεία, οι «άλλες διατάξεις» θα έχουν ως αποτέλεσμα:

- (α) την απλοποίηση και επιτάχυνση της διαδικασίας για την έγκριση δηλώσεων σημάτων,
- (β) την επιτάχυνση της απονομής της δικαιούχης από τα δικαστήρια σε υποθέσεις εμπορικών σημάτων, αλλά και τον περιορισμό περιττών δικαστικών αντιδικιών, καθώς και την πιο δίκαιη αντιμετώπιση αυτών των υποθέσεων από άποψη ουσιαστικής δικαιούχης,
- (γ) τον περιορισμό του κόστους συναλλαγών σχετικά με την απόκτηση και τη διαχείριση εμπορικών σημάτων,
- (δ) την ενίσχυση του ανταγωνισμού που θα ωφελήσει ιδίως τις πιο μικρές επιχειρήσεις και τους καταναλωτές,
- (ε) την ενθάρρυνση της πρωτοτυπίας και της καινοτομίας και τον προσανατολισμό των επιχειρήσεων σε αυτούς τους στόχους.
- (στ) τη σύγκλιση της εθνικής έννομης τάξης με ό,τι ισχύει στις περισσότερες χώρες, καθώς και με τη ρύθμιση για το σήμα της ΕΕ του Κανονισμού 2017/1001 ΕΕ.

Οι αναμενόμενες συνέπειες αφορούν κυρίως στις επιχειρήσεις, την εθνική οικονομία, τον ανταγωνισμό και τους καταναλωτές.

11.5. Για όλες τις διατάξεις του σχεδίου νόμου αρμόδια για την εφαρμογή τους είναι η Δ/νση Σημάτων του Υπουργείου Ανάπτυξης και Επενδύσεων και τα δικαστήρια που δικάζουν υποθέσεις για εμπορικά σήματα.

12. Διαφάνεια και Διαβούλευση

12.1. Επί του σ/ν κλήθηκαν από το Γεν. Γραμ. Εμπορίου & Προστασίας Καταναλωτή να υποβάλουν τις απόψεις τους επαγγελματικοί φορείς όπως τα σημαντικότερα Επιμελητήρια της χώρας σχετικά με το αρ. 5 παρ. 5 σε συνδυασμό με το αρ. 24 παρ. 2. Πρόκειται για τη ρύθμιση που προβλέπει ότι νέες δηλώσεις σημάτων δεν θα απορρίπτονται αυτεπάγγελτα, αλλά μόνο εφόσον οι δικαιούχοι των προγενέστερων παρόμοιων σημάτων ασκήσουν ανακοπή. Η συντριπτική (σχεδόν καθολική) πλειοψηφία των απόψεων που υποβλήθηκαν ήταν υπέρ της προτεινόμενης ρύθμισης.

Η δημόσια διαβούλευση ήταν ανοικτή σε κάθε ενδιαφερόμενο. Διήρκεσε από 11 Ιανουαρίου 2019 μέχρι 1 Φεβρουαρίου 2019. Υποβλήθηκαν συνολικά 74 σχόλια. Στη διαβούλευση συμμετείχαν ιδιώτες νομικοί, π.χ. Έλληνες δικηγόροι, Έλληνες καθηγητές των νομικών σχολών, αλλά και Έλληνες νομικοί που υπηρετούν στο Ευρωπαϊκό Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας και στις μόνιμες υπηρεσίες του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συμμετείχαν επίσης φορείς όπως ο ΔΣΑ, ο Ελληνικός Σύνδεσμος Βιομηχανιών Επώνυμων Προϊόντων και η International Trademark Association (INTA) που είναι αμερικανικός οργανισμός συλλογικής εκπροσώπησης συμφερόντων επιχειρήσεων.

12.2. Το ενδιαφέρον της δημόσιας διαβούλευσης επικεντρώθηκε ιδίως στο ζήτημα του αν η καταχώριση του σήματος από την Υπηρεσία ή τη Διοικητική Επιτροπή Σημάτων (ΔΕΣ) πρέπει να δεσμεύει τα πολιτικά δικαστήρια. Διατυπώθηκαν απόψεις ένθεν και ένθεν με επικρατέστερη μάλλον την άποψη ότι, όπως ισχύει και στον Κανονισμό 2017/1001 ΕΕ για το

σήμα της ΕΕ, τα πολιτικά δικαστήρια πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να εξετάζουν το κύρος του σήματος χωρίς να δεσμεύονται από την καταχώρισή του στο μητρώο. Προς την κατεύθυνση αυτή το σχέδιο νόμου δίνει τη δυνατότητα ανταγωγής για ακυρότητα ή έκπτωση από το σήμα, όπως ακριβώς ισχύει και στον Κανονισμό 2017/1001. Την ίδια ρύθμιση υιοθέτησαν και τα περισσότερα κ-μ της ΕΕ κατά την πρόσφατη μεταφορά της Οδηγίας 2015/2436 (ΕΕ) στο εσωτερικό τους δίκαιο.